

ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե

Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 20/4

22 օգոստոսի 2016թ.

Քննարկվեց «Արտքար Քոնսթրաքշն» ՍՊԸ գանգատը ավելացված արժեքի հարկի դեբետային մնացորդը որպես գերավճար վերականգնելու վերաբերյալ:

«Արտքար Քոնսթրաքշն» ՍՊԸ գանգատում բերված փաստարկները.

«Արթքար Քոնսթրաքշն» ՍՊԸ-ն (այսուհետ նաև՝ Ընկերություն) 2012թ-ից սահմանված կարգով հանդիսացել է հարկային հաշվետվությունները, հայտարարություններն էլեկտրոնային տարբերակով հարկային մարմին ներկայացնող:

2013թ. առաջին եռամսյակում հարկային հաշիվ դուրս գրելու պահանջ առաջանալու պարագայում՝ ընկերությունն էլեկտրոնային տարբերակով հարկային մարմին է ներկայացրել «Հայտարարություն՝ որպես ԱԱՀ վճարող հաշվառվելու և ԱԱՀ վճարողի հաշվառման համար կիրառելու մասին» (էլեկտրոնային Ձև 71):

Մինչույն ժամանակ՝ ընկերությունը, նույն ժամանակաշրջանում փորձել է էլեկտրոնային տարբերակով ներկայացնել նաև «Հայտարարություն՝ ԱԱՀ վճարող համարվելու վերաբերյալ» (էլեկտրոնային Ձև 84), սակայն (taxservice.am) էլեկտրոնային համակարգի կողմից հայտարարությունը չի ընդունվել՝ պատճառաբանելով, որ ընկերությունը «2013թ. համար արդեն հաշվառված է որպես ԱԱՀ վճարող»:

Մինչդեռ, ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Գյումրու տարածքային հարկային տեսչության 02.07.2013թ. թիվ 1/171 գրությամբ ընկերությունից պահանջվել է ԱԱՀ վճարող համարվելու հիմքերի վերաբերյալ տեղեկություններ, հակառակ դեպքում ընկերությունը պարտավոր կլինի 2013թ. առաջին եռամսյակի համար ներկայացնելու շրջանառության հարկի հաշվարկ և Ընկերության նկատմամբ կիրառելի կլինի «ԱԱՀ-ի մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածի 3-րդ կետի 4-րդ պարբերությամբ, ինչպես նաև 29-րդ հոդվածով սահմանված դրույթները, իսկ 22.10.2013թ. թիվ 6595 գրությամբ հայտնվել է, որ ընկերությունը 01.01.2013թ-ից դադարել է ԱԱՀ վճարող համարվելուց և հիմք ընդունելով «ԱԱՀ-ի մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածի 3-րդ կետի 4-րդ պարբերությունը ԱԱՀ-ի դեբետային մնացորդը՝ 10.621.583 ՀՀ դրամի չափով, հանվել է հաշվառումից:

ՀՀ կառավարության 25.12.2014թ. թիվ 1501-Ն որոշմամբ, որով ուժը կորցրած է ճանաչվել ՀՀ կառավարության 04.08.2011թ. թիվ 1104-Ն որոշումը, հաստատվել է ավելացված արժեքի հարկ վճարողների հաշվառման կարգն ու ավելացված արժեքի հարկ վճարող համարվելու և որպես ավելացված արժեքի հարկ վճարող հաշվառելու վերաբերյալ հայտարարության ձևը, որով հստակեցվել է ԱԱՀ վճարող համարվելու և որպես ԱԱՀ վճարող հաշվառվելու ընթացակարգը: Այսպես, ԱԱՀ վճարող համարվելու և որպես ԱԱՀ վճարող հաշվառվելու համար հարկ վճարողները ներկայացնում են ԱԱՀ վճարող համարվելու և որպես ԱԱՀ վճարող հաշվառվելու մեկ միասնական հայտարարություն, որպիսի պայմաններում ինչպես հարկային մարմինների, այնպես էլ հարկ վճարողների մոտ թյուրիմացություն չի կարող առաջանալ:

Մինչդեռ, 2013թ-ին ընկերության համար առաջացել է նման թյուրիմացություն: Փաստորեն հարկային մարմնի էլեկտրոնային համակարգի կողմից ԱԱՀ վճարող համարվելու հայտարարությունը չի ընդունվել, իսկ ԱԱՀ վճարող հաշվառելու հայտարարությունն ընդունվել է, իսկ ԱԱՀ վճարող համարելու հայտարարությունը

չընդունելը հարկային մարմնի կողմից պատճառաբանվել է, որ ընկերությունը 2013թ. համար արդեն հաշվառված է որպես ԱԱՀ վճարող:

Հարկ է նշել նաև, որ տվյալ ժամանակահատվածում գործող ՀՀ կառավարության 04.08.2011թ. թիվ 1104-Ն որոշմամբ սահմանված ավելացված արժեքի հարկ վճարողների հաշվառման կարգի 7-րդ կետի 2-րդ պարբերության համաձայն՝ այն դեպքերում, երբ հարկ վճարողն օրենքին համապատասխան չի համարվում ավելացված արժեքի հարկ վճարող, չի ներկայացրել ավելացված արժեքի հարկ վճարող համարվելու կամ ԱԱՀ վճարող համարվելու և ավելացված արժեքի հարկ վճարողի հաշվառման համար կիրառելու վերաբերյալ հայտարարություն, սակայն հարկային մարմնի կողմից հաշվառվել է որպես ավելացված արժեքի հարկ վճարող, հարկային մարմինը չեղյալ է համարում հարկ վճարողի որպես ավելացված արժեքի հարկ վճարող հաշվառումը՝ հարկ վճարողի համապատասխան դիմումի հիման վրա:

Նկատի ունենալով, որ «Հայտարարություն՝ որպես ԱԱՀ վճարող հաշվառվելու և ԱԱՀ վճարողի հաշվառման համար կիրառելու մասին» ընդունվել է հարկային մարմնի կողմից, ինչպես նաև այդ հայտարարությունը չեղյալ համարելու դիմում ընկերության կողմից չի ներկայացվել, հետևաբար ընկերությունը 2013թ. համար որպես ավելացված արժեքի հարկ վճարող հաշվառված է եղել հարկային մարմնի կողմից և այդ պատճառով «ԱԱՀ-ի մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածի 3-րդ կետի 4-րդ պարբերությամբ սահմանված դրույթները չէին կարող տարածվել ընկերության նկատմամբ, որի արդյունքում ԱԱՀ-ի դեբետային մնացորդը՝ 10.621.583 ՀՀ դրամի չափով, հանվել է հաշվառումից:

«ԱԱՀ-ի մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածի 3-րդ կետի 4-րդ պարբերության համաձայն՝ ... ԱԱՀ-ի դեբետային մնացորդը հարկային մարմնի կողմից հաշվառումից հանվում է և կարող է գերավճարի կամ գերավճարից տարբերվող գումարի չափով վերականգնվել, եթե այդ չափը հիմնավորվում է հարկ վճարողի կողմից ներկայացված համապատասխան գրությամբ կամ ստուգման արդյունքներով:

ՀՀ ՊԵԿ նախագահի 31.05.2016թ. թիվ 1003553 հանձնարականով ընկերությունում ընթանում են ստուգումներ, այդ թվում նաև՝ ավելացված արժեքի հարկի մասով՝ 09.09.2003թ. մինչև 31.03.2016թ.:

Եթե նույնիսկ հարկային մարմինը դիտել է, որ ընկերությունը 01.01.2013թ-ից դադարել է ԱԱՀ վճարող համարվելուց և հիմք ընդունելով «ԱԱՀ-ի մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածի 3-րդ կետի 4-րդ պարբերությունը՝ ԱԱՀ-ի դեբետային մնացորդը՝ 10.621.583 ՀՀ դրամի չափով հանել է հաշվառումից, ուստի ներկայացնելով «ԱԱՀ-ի մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածով սահմանված կարգով հաշվանցված ԱԱՀ-ի դեբետային մնացորդի առաջացման վերաբերյալ տեղեկանքը (հիմնավորումը), ընկերությունը խնդրում է ԱԱՀ-ի դեբետային մնացորդը՝ 10.621.583 ՀՀ դրամի չափով, վերականգնել որպես գերավճար:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև՝ Հանձնաժողով), ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ հետևյալ եզրակացության:

Քննարկման ընթացքում նշվեց, որ 2013թ. առաջին եռամսյակում Ընկերությունն էլեկտրոնային եղանակով ներկայացրել է «Հայտարարություն՝ որպես ԱԱՀ վճարող հաշվառվելու և ԱԱՀ վճարողի հաշվառման համար կիրառելու մասին» (Էլեկտրոնային Ձև 71):

Նույն ժամանակաշրջանում Ընկերությունը փորձել է նաև էլեկտրոնային տարբերակով հարկային մարմին ներկայացնել «Հայտարարություն՝ ԱԱՀ վճարող համարվելու վերաբերյալ» (էլեկտրոնային Ձև 84), սակայն (taxservice.am) էլեկտրոնային համակարգի կողմից հայտարարությունը չի ընդունվել՝ պատճառաբանելով, որ Ընկերությունը «2013թ. համար արդեն հաշվառված է որպես ԱԱՀ վճարող»:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Գյումրու ՏՀՏ 02.07.2013թ. թիվ 1/171 գրությամբ Ընկերությանն առաջարկվել է ներկայացնել տեղեկություններ ԱԱՀ վճարող համարվելու հիմքերի վերաբերյալ: Այնուհետև, Գյումրու ՏՀՏ 22.10.2013թ. թիվ 6595 գրությամբ Ընկերությանը հայտնվել է, որ վերջինս 01.01.2013թ-ից դադարել է ԱԱՀ վճարող համարվելուց և հիմք ընդունելով «ԱԱՀ-ի մասին» ՀՀ օրենքի 23-րդ հոդվածի 3-րդ կետի 4-րդ պարբերության դրույթները ԱԱՀ-ի դեբետային մնացորդը՝ 10.621.583 դրամի չափով, հանվել է հաշվառումից:

Հարկ է նշել, որ խնդրո առարկա հարցի վերաբերյալ Հանձնաժողովն բազմիցս արտահայտել է իր դիրքորոշումը, որը կայանում է հետևյալում:

«Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ նաև օրենք) 3-րդ հոդվածի համաձայն՝ ԱԱՀ վճարող է համարվում, մասնավորապես, որպես ձեռնարկատիրական գործունեություն իրականացնող գրանցված իրավաբանական անձը՝ ԱԱՀ վճարող համարվելու վերաբերյալ հայտարարությունում նշված օրվանից մինչև հայտարարությունում նշած տարվա ավարտը, բայց ոչ շուտ, քան հայտարարությունը ներկայացնելու հաշվետու ժամանակաշրջանի առաջին օրացուցային օրվանից, եթե անձը կարող է համարվել շրջանառության հարկ վճարող, սակայն իր հաշվառման վայրի հարկային մարմնին վերադաս հարկային մարմնի սահմանած ձևով գրավոր հայտարարություն է ներկայացրել ԱԱՀ վճարող համարվելու վերաբերյալ:

Հայտարարության ձևը հաստատված է ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ նախագահի 11.02.2011թ. թիվ 51-Ն հրամանով (հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային համակարգում 84-րդ ձև), որի ներկայացման դեպքում է միայն շրջանառության հարկ վճարող համարվելու պայմաններին բավարարող անձը համարվում ԱԱՀ վճարող: Նշված հայտարարությունը չներկայացնելու դեպքում անձը չի կարող համարվել ԱԱՀ վճարող:

ՀՀ կառավարության 04.08.2011թ-ի «Ավելացված արժեքի հարկ վճարողների հաշվառման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 1104-Ն որոշմամբ սահմանված է հարկային մարմնում ավելացված արժեքի հարկ վճարողների հաշվառման կարգը, որի համաձայն՝ ԱԱՀ վճարող համարվող անձինք հարկային մարմին են ներկայացնում իրենց՝ որպես ԱԱՀ վճարող հաշվառելու հայտարարություն (հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային համակարգում 71-րդ ձև): Որպես ԱԱՀ վճարող հաշվառվելու համար օրենքի պահանջ է, որ հարկ վճարողը արդեն իսկ հանդիսանա ԱԱՀ վճարող:

Ելնելով վերոգրյալից, որպես ԱԱՀ վճարող հաշվառվելու և ԱԱՀ վճարողի հաշվառման համար կիրառելու մասին հայտարարության ներկայացումը հիմք չէ անձին ԱԱՀ վճարող համարելու համար: Հաշվի առնելով, որ հայտարարություն ներկայացրած անձի՝ ԱԱՀ վճարող համարվելու օրենսդրական հիմքերը հայտարարությունը ներկայացնելու պահին հարկային մարմնին հայտնի չեն, հարկային մարմնին ընդունել է ԱԱՀ վճարող հաշվառելու հայտարարությունը, ինչը, սակայն, «Ավելացված արժեքի հարկի մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն չի նշանակում, որ հաշվառման համար հայտարարություն ներկայացրած հարկ վճարողը համարվում է ԱԱՀ վճարող:

Միևնույն ժամանակ, Հանձնաժողովը հաշվի է առնում այն հանգամանքը, որ ՀՀ վարչապետի մոտ 27.11.2013թ. կայացած քննարկման արդյունքում կազմված թիվ 23.6/[177920]-13 արձանագրության 2-րդ կետի 2-րդ ենթակետով հանձնարարվել է բոլոր այն դեպքերում, երբ տնտեսավարող սուբյեկտն իր տնտեսական գործունեությունը

տեղափոխել է ընդհանուր հարկման դաշտ և ցուցաբերել բարեխիղճ հարկատուի վարքագիծ (ժամանակին կատարել է իր հարկային պարտավորությունները)՝ չկիրառել օրենսդրորեն նախատեսված (ընթացակարգերի խախտմամբ ԱԱՀ վճարող համարվելու համար) պատժամիջոցները:

Տվյալ դեպքում հիմք ընդունելով ՀՀ վարչապետի մոտ 27.11.2013թ. կայացած քննարկման N 23.6/[177920]-13 արձանագրության 2-րդ կետի 2-րդ ենթակետով տրված հանձնարարականը, «Արտքար Քոնսթրաքշն» ՍՊԸ-ն, ըստ էության, ցուցաբերել է բարեխիղճ հարկատուի վարքագիծ, ինչպես նաև այն, որ ընկերությունն էլեկտրոնային եղանակով ներկայացրել է 2013թ. ԱԱՀ վճարող համարվելու վերաբերյալ հայտարարությունը, սակայն (taxservice.am) էլեկտրոնային համակարգի կողմից այն չի ընդունվել, Հանձնաժողովը գտնում է, որ ընկերությունը 2013թ-ին գործել է հարկման ընդհանուր դաշտում և համարվել է ԱԱՀ վճարող: Հետևապես նաև 10.621.583 դրամի չափով ԱԱՀ-ի դեբետային մնացորդը ենթակա է վերականգնման:

Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի և «Մաքսային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջներով Հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

«Արտքար Քոնսթրաքշն» ՍՊԸ գանգառը բավարարել:

Հանձնաժողովի նախագահ՝

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ